

Nagykároly és Érmellék

Politikai és társadalmi hetilap. — A Nagykárolyi Kereskedő társulat hivatalos közlönye.

<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Nagykároly, Széchenyi-utca 20. szám. („Kölcsey-nyomda r.-t.”) ⇒ Hirdetések szintén ott vétetnek fel. ⇒ Nyilttér sora 50 fillér.</p>	<p>Főszerkesztő: DR. VETZÁK EDE. Felelős szerkesztő: DR. GÓZNER ELEK. Főmunkatárs: DR. HEGEDŰS ISTVÁN. Laptulajdonos: KÖLCSEY-NYOMDA R.-T. MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.</p>	<p>A LAP ELŐFIZETÉS! ÁRA: Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egy szám ára 20 fillér.</p>
---	---	---

A tisztességes sajtóról.

A felségsértő "Nap" ügye sok port vert föl. Ennek a pornak egyrészt tele tudóval szívják be azok, kik dicsőséget látnak a felségsértésben, másrészt prüszkölnek tőle ott, ahol a port semmi szín alatt sem kedvelik, még akkor sem, ha mindjárt olyan előkelő helyről verődik is föl, mint a király személye.

Legérdekesebb a dologban a sajtó megnyilatkozása. A sajtó beszél önmagáról. A Pesti Napló fűszeres Surányi-jától kezdve mindenki és mindenhol. Augusztus 18-ától kezdve mindmáig és még soká. Beszélnek a sajtó autonómiájáról, függetlenségéről, hatalmáról, nexusairól stb. Egyet feledtek ki csupán. A sajtó tisztességét.

Nem érzem magam hivatottnak arra, hogy beleszóljak a Nap ügyébe, de arra igen, hogy éppen most a tisztességes sajtóról beszéljek. Ez a nagyhatalom mintha nem éppen erősítette volna meg várának ezt az oldalát. Tisztességes sajtóról ma nem is beszél senki, ebben nem is hisz senki. A sajtó iránti nagy tisztelet, az ettől való nagy félelem nem a sajtónak szól, a világért sem, hanem a nyilvánosságnak. A nyilvánosság nyügzözi le az

embereket, nem a sajtó. A sajtó nem hibás ebben. Legalább is általánosságban nem. De hibás az a kisebb csoport, amelyik nagy hangon vallja magát a sajtó urának, Istenének. A sajtó csupán szókiált. Annak a hangját hallják jobban, aki nagyobbat rikkant bele. — Ennek a révén nem erősen válogatóznak abban, hogy mit is rikoltozzanak bele ebbe a kürtbe. Csak legyen. aki kiabáljon és minél erősebben. Az már aztán teljesen a józítás dolga, hogy az emberek be- dugják-e a füleiket.

Mert ahhoz már jó adag furcsa izlés kell, hogy valaki begyomrozzon pl. olyan vaskos csintalanságokat, pikantériákat, katonai kaszárnya-viceket, utcai eseteket, mint a milyeneken tömészen lap lovagol ma s tömi a hasábjait. Ahhoz is izlés kell, mint sok egyébhez, hogy valaki állandóan jóllakjék politikai s más felfedezésekkel, panamákkal, leleplezésekkel. Tisztességes sajtó tanítómestere a maga publikumának. És vajjon tanít-e, vagy ha tanít, mire tanít az olyan ujság, amelyik olyan csiklandós formában tállalja fel a maga pikantériáit, hogy egy egy-egy unalmas óránkban szinte kedvünk jön rá, hogy mi is ugyanazokat elkövezzük? És vajjon tisztesség-e

az, hogy valaki érvel az elvei mellett, hogy a publikum ne unatkozzék, nem pedig azért, hogy a maga igazságaira meggyőzőn és elvezessen?! Az a sajtó, amelyben mindenféle igazság és mindenféle érdek termő talajra talál, önmagában kell, hogy összedőljön. Utóvégre is az emberek intelligenciája nem apad, de napról-napra nő.

A kereslet és kínálat törvénye ellen nincs védekezés. Amilyen a kínálat, olyan a kereslet. Nem tévedésből mondtam így, de szándékosan. Hogy fordítva is igaz ez a tétel, arról én már igazán nem tehetek.

A sajtó tisztességtelensége ellen ma még csak egy állításban tömörültek az emberek. Ebben: a sajtó hazug. De nemsokára azt is fogják mondani: a sajtó szemérmetlen. És furcsa lesz, ha azok, kik kedvelik a pornográf irodalmat, a sajtó számai közt válogatnak. És még furcsább lesz, ha az apák rákiáltanak ujságsárgolvasó gyerekeikre: tedd le! És legfurcsább az lesz, ha idővel az apák is leteszik. Az az érdek, ami a sajtó érdeke, az nem az övék. Manapság legtöbbször magáncélok torlódnak össze a sajtó mindkét mezőjén, a szerkesztésben is, a kiadásban is. Nemrég olvashattok

Reflexiók.

Írta: Gyranó.

A történelem, a nemzetek életének mindenben objectív lelkiismerete, odaadó rajongással az alkotásaiban és nyelvében még manapság is csodált fenkölt szellemű görög nép életét úgy tárja elénk, mint a megtévesztült szabadságérzet titáni küzdelmét az emberi önkényben gyökerező zsarnoksággal szemben. S a tények mit mutatnak?! E kised nép fanatikus szabadságseretetének nem egyszer vértanúja s végül megdicsőült áldozatává lett. S ugyan miért?! Mert a nagy eszmék a hatalomért versengő elemek martalékává lettek, mert hiányzott a vezető szempontok egysége s összetartás a kivételben.

Ha nézzük hazánkat, ezt az Istentől megáldott, de jóval több csapással sújtott szerencsétlen nemzetet, lehetetlen, hogy ne vonuljon el előttünk a kised görög nép élete Hisz mi is az anyatejjel szívtuk magunkba a szabadságseretetet, mi is titáni harcokat vívtunk a reánk nehezedező önkényvel szemben. S amikor már a végenyészet szélén állottunk, kimerülve a sok emberfeletti küzdelemben, akkor újra feltámadt ragyogó csillagunk, felrázott a lethargikus álom-

ból a szabadság bűbajos varázsszával! S mi volt ezután életünk?! A szabadság tündérálma, amelyben a békőiből felszabadult emberi szellem víziója egy elérhetetlen csábos varázskép után futott s amikor azt hitte, hogy megfogta, felébredt.

De az ébredés keserű volt. Hisz' reactiót vont maga után, reactiót, amely egy Rákóczi hazaárulónak bélyegzett.

De törtünk. Reméltük, hogy az a hatalom, amely annyi anyagi és véráldozatot követelt ettől az agyonsanyargatott nemzettől, végre belátja tévedését, megszán majd s felemel magához. De csalódtunk! Ujabb elnyomatás lett záloga nagylelkűségünknek.

Míg más nemzeteknél az elnyomatás csak megedzette, még ellenállóbbá tette a kedélyeket, addig nálunk a lelkesedés csak pusztá szalmaláng lett, amelyet egy titkos hatalom rugója a zsarnoki önkény kezes bárányává tett. Késébeestünk, mert míg nagyok és hatalmasak voltunk, bámulóink és barátaink voltak, amikor pedig bajba kerültünk, kínos vergődésünk csak a részvétet tudta felbreszteni, de nem az elismerést és rokonszenvet.

S mégis mi volt az, ami e vérzivataros századokban összetartotta s megmentette ezt a nemzetet a megsemmisüléstől?! A határtalan

faj- és szabadságseretet. A tradicionális szabadságseretet, a mindent legyőző hazafias lelkesedés volt az, amely fényes hadi tettekben tomboló diadalmámmal hirdette a magyar faj életrevalóságát, s nagyfontosságú kulturmisszióját. S ugyanez a lelkesedés, az isteni Gondviselésbe vetett fanatikus hit, egy szebb jövő biztos öntudata édesítette meg sokszor az elnyomatás keserű perceit.

De ez a lelkesedés bármennyire emberfeletti és szűztiszta volt, csak tompította, de nem szüntette meg a keserűséget. S miként a lázat nem lehet egyszerre elnyomni, úgy a tengersok keserűség és megpróbáltatás újra meg újra kitört, hogy ugyyszólván ronccsá tegye, el-sorvassa ezt a nemzetet. És mi lett a vége a sok emberfeletti küzdelemnek? A nemzet kimerült s mély álomba kezd szenderedni, amelyből úgy látszott, hogy többé nincs felébredés.

Lelki szemei előtt elvonul a dicső lovagkor fényes varázsa, amikor a nemes hazafiai ihlet, a határtalan, fanatikus lelkesedés diadalról-diadalra vezette a szűzmáriás lobogókat. Ott látja a majdnem háromezrzedes török uralmat, amely nem egyszer végpusztulással fenyegette, de szívóssága és kitartása ledöndötte, megsemmisítette a pusztító zsarnoki hatalom vértüzes csóvait s megbénította a romboló szel-

Az Első nagykárolyi cipészek termelő csoportja

szives tudomására hozza n. é. vevő közönségnek, hogy Nagykárolyban, gróf Károlyi György-tér 10. szám alatti üzlethelyiségében

kizárólag saját készítésű férfi, női és gyermek cipőkből

box, sevró bőrből készítve — dusan felszerelt raktárt tart. Mérték szerinti megrendeléseket elfogad úgy helyben mint vidékre mindennemű Szives pártfogást kér tisztelettel:

cipők és csizmákra. Javításokra különös gond fordítatik.
Elv: jó munka, szolid és pontos kiszolgálás!

az Első nagykárolyi cipészek termelő csoportja.

bárki is egy udvari tanácsosi címről is, egy paradicsom-ágyról is, képekről is, műremekekről is, melyeket előkelő sajtó szerzett gazdájának. Nem hiszem, hogy annak a közönségnek, amely azt a lapot olvasta, nagy érdeke lett volna azoknak a megszerzése. Dehát?!

A publikumnak hallgatni kellett évekig kitűnő referádákat, amelyek olyan férfiakról szóltak, kik a címek birodalmában tehetőségek. És a végén is, mikor már a közönség kitűnőségeket nézte azokat a férfiakat, akkor a laptól ugyanazokról a férfiakról hallotta a legrondábbakat. Igen ám, de közben egy igen szép cím, az udvari tanácsos átugrotta az árkot és szerencsésen az innesső partra ért.

Ezek után nem csoda, ha egy pár ezer ember megcsóválja a fejét, ha a sajtó tisztességéről hall.

Minden dolog személyektől függ. Tisztességes sajtót is csak tisztességes személyek hozhatnak létre.

A sajtó katonái közé csak tisztességes ember bocsátható. A végső, utolsó nagy tisztulásra újabb generációt kell várunk. Egy újabbat. De melyiket és mikor.

Ki tudja??

Hinta.

A polgármester jubileuma.

Folyó hó 21-én, szombaton zajlott le az a kedves ünnepség, amellyel Nagykároly város polgársága és közönsége Debreceni István polgármestert 15 éves jubileuma alkalmával megünnepelte.

A szépen sikerült ünnepségről az alábbiakban számolunk be olvasóinknak.

A város már a reggeli órákban fel volt lobogóva; minden utca képe ünnepi díszítéssel és ünnepi hangulatot áruolt el.

Este fél hatkor a városháza dísztermében

volt a képviselőtestület díszközgyűlése. A közgyűlésen ünneplő ruhában megjelent közönség zsufolással megtöltötte a dísztermet és annak karzatát. Hetey Ábrahám a közgyűlés elnöke néhány szóval ismertette a közgyűlés célját s aztán Csipkés András képviselőtestületi tag vezetésével Dr. Antal István, Berger Ármán, Bunda Miklós, Drágus István, Fézer János, Kaufmann Izidor, Magyar Károly, Marián Ferenc, Papp Lajos, Schusztér Ferenc, Sternberg Mór, Strohmájer Ferenc és Dr. Vetzák Sándor képviselőtestületi tagokból álló küldöttség ment a jubiláns polgármesterért, akinek megérkezését dörgő éljenzéssel fogadta az óriási számú közönség. Hetey Ábrahám h. polgármester néhány meleg szóval üdvözölte a polgármestert, majd Csaba Adorján főispán a következő tartalmas beszédben adta át neki a legfelsőbb kitüntetés tartalmazó királyi kéziratot:

Nagyságos Polgármester Ur!

Mélyen Tisztelt Ünneplő Közönség!

A városokat a város alapítások kezdetén védett helyen építik. A kereskedelem és ipar itt koncentrálódik. Nemzeti királyaink privilegiumokat adnak a városnak, hogy fejlődésüket előmozdítsák. Nemzeti szempontból ma még inkább domborodik ki a városok fontossága. A kormány folyton fejleszti. A mai korban azonban a fejlődés a város polgárságára van utalva. A fejlődés nem maradhat el, ha összhang van a vezető és a polgárság között. Nagykároly városa megmutatta, hogy egy város saját erejéből is előre tud haladni, sőt haladása csodálkozást kelt. Nagy szeretetnek kell a polgárság szívében élnie, hogy magára hagyatva, misszióját ily derekasan teljesítette. A kik láttuk ezen cél érdekében küzdeni a polgárságot, elismerésünk jeléül meghajtottuk a zászlót a polgárság s annak vezetője, a polgármester előtt. Debreceni István neve a város évkönyveiben soha ki nem törölhető sorokkal lesz beírva. Általános tapasztalat, hogy a kultúra bajnokai nagyobb mértékben elismerés helyett hálátlanságot tapasztalnak. Nagykároly közönsége szeretettel, tisztelettel adózik annak a férfinak, aki 15 évig szentelte életét

a város fejlesztésére. A mai ünnepély, a melyre nem vágyott, meleg szeretettel tölti el szívét. Meg vagyok győződve, hogy ez a kitüntetés és a polgárság szeretete biztosít arról, hogy kötelességednek eleget tettél és hivatásodat betöltötted. Az Isten hosszú életet adjon neked a polgárság szeretetét továbbra is tartsa meg, hogy munkásságodat még sokáig érvényesítsd a város javára!

Az éljenzéssel több ízben megszakított beszéd után átadta a főispán az ünneplőnek a kir. tanácsosi címet tartalmazó okiratot. Percekig tartó éljenzéssel kitöltött szünet után Dr. Vetzák Ede képviselőtestületi tag emelkedett szólásra és az alábbi tartalmas beszédet mondotta el a város képviselőtestülete nevében.

Nagyságos Polgármester ur!

Mélyen tisztelt Ünneplő közönség!

A polgári erények dicsőségét ünnepeljük ma. Nagykároly város önzetlen szolgálatában eltöltött 15 esztendő munkásságát és eredményét méltatjuk most. 15 esztendeje mult annak, hogy Nagykároly város képviselőtestülete egyhangulag és nagy lelkesedéssel a mi köztisztelőnk álló polgármesterünket a polgármesteri székbe ültette.

A polgármesteri szék megüresedésekor nehéz helyzet előtt állott Nagykároly városa: a modern átalakulás szükségére által előidézett nehéz helyzet előtt.

A haladó élet követelményei elengedhetetlenül megkívánták, egyrészt, hogy a város falusias külső jellegéből kiemeltesse, másrészt, hogy a város az intenzív belső fejlődés útjára lépjen.

Mindaz azonban végtelenül nehéz volt, mert az anyagi eszközök jóformán teljesen hiányoztak hozzá.

Nagykárolynak, ennek a kevés vagyonnal bíró, csaknem tisztán a polgárainak áldozatkészségére utalt városnak nem közönséges tehetségi és igyekezetű emberre volt szüksége, hogy az átalakulást nagy munkája sikeresen, a

lem vészvíharos munkáját. Mint ragyogó tisztok tűnt fel Rákóczi, akinek a „recrudescunt inclitae gentis Hungariae vulnera” kezdetű híres kiáltványa ugyszólván máriól-holnapra fegyverbe állította a dicső szabadsághősöket. S a gazdasági romlást hozott napoleoni háborúk felhőbe burkolt fényes csillagként felelevenítették egy nagy tettekre született harcias nemzet minden glóriáját: s ott látja a jelent, amely sivar és kegyetlen. Nem lelkesíti már a dicső mult tudata, nem tudja életrekelteni a jövő reménye, ereje aláhanyatlik s vészjóslóan rebegik elhaló ajkai: „Régi dicsőségünk hol késél az éji homályban?”

De hallga! Mintha a messi távolban a szférák zenéje csendülne meg s megszűnne a halálmadarak vészjósló vijjogása. Hát a nemzet nem halt meg?!

Nem!!! A nemzet él, csak mély álomba merült, amelyből lassan-lassan kezd már ébredni.

Felriad s újjászületik az irodalomban. Egy fájdalom és kétségbeesésben tobzódó kor jeremiádhangulata csendül meg a nagy költő szavaiban, amelyek már nem pusztán az elkeseredés, hanem a biztató jövőnek profétás ihletű szavai:

*Még jönni fog, még jönni kell
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százerek ajakán.*

*Vagy jönni fog, ha jönni kell
A nagyszerű halál,
Hol a temetkezés felett
Egy ország vérben á l.*

Megnyílnak a nemzet őserői. A politika, az irodalom megszüli a maga halhatatlanjait, kik példájukkal, odaadó buzgalmukkal egy eredményében és hatásaiban kiszámíthatatlan boldog kor rajongó előhírnökei. Mint tündöklő csillag az égen jelenik meg a nemes áldozatkészség, az ideális szabadság és hazaszeretet

megtestesült hőroza, gróf Széchenyi István, hogy lángszavával felrzza a nemzetet győtrő tepsedéséből, hogy alkosson nagyot és marandandót, teremte meg végre valahára e sokat hányatott nemzet boldogságát.

Lázás tevékenység folyik mindenfelé. A lelkesedés, a hazaszeretet, az áldozatkészség, a tudás életérős szikrái egy áramban egyesülnek, hogy valóra váltsák a boldog Magyarország álmát.

A megújulás fényes korszaka következett most, melyben a magyar nyelv ősi jogai elkekeredett parlament harcok után érvényesültek, megindult a gazdasági fejlődés is, hogy ne csak hatalmassá, hanem gazdaggá is tegye ezt a nemzetet. A korszakalkotó nagy művek neves és névtelen hőrozaik egy eszmében csoportosultak, hogy a hálás utókor éremél marandóbb emléket állíthasson nekik.

S itt van az a pont, ahol a nagy eszmék martalékává lettek a lelkesedésnek. A vezető szempontok egysége szenvedett csorbát s a fényesen induló megújulásnak át kellett esnie a vérkeresztségen.

A függetlenség eszméjének fenkölt gondolkozásu narcosai a sok martírságon keresztül ment Kossuth Lajossal élükön előbbrevalónak tartották a független magyar hazát a gazdag, hatalmas magyar hazánál. A nemzet két pártra szakadt, melyben a függetlenségi eszme győzött. Az európai államokon végigszáguldó francia forradalom tüze lángra lobbantotta a szabadság szent eszméjét és a szabadság mámorától ittas tömeg megteremtette március idusát s ezzel a magyar nemzeti állam kiépítésének alapját vetette meg. Felvirradt hát a szabadság derengő hajnala, fénye besugározta az országot s derült eget varázsolt a magyar alkotmányosság felé, hogy annak jótékony hatása felüdítse, életre keltse a nagy reformok termékeny csiráit.

De miként gyakran a verőfényes nyári napon a hirtelen tornyoló sötét fellegek orkán-szerű vihart támasztanak, hogy megsemmisítsék egy pillanat alatt a természet ragyogó színpompáját s romba döntse öntudatos munkás kezek fáradságos munkáját, ugy csapott le a vihar is a magyar szabadság verőfényes napjára. A tobzódó reakció véres kezekkel rombolt: megszámlálhatatlan neves és névtelen vértanúit teremtette meg a magyar szabadságnak. A reakció azonban erősebb volt s így hullt porba Világosnál a magyarság virága. Ami ezután következett: Az sötét lap a nemzet történetében. A diadalmamortól ittas reakció bitóra vitte legjobbjainkat, megfosztotta mindentől nemzetünket: ismét egy korszak, amelynek viharos gyötrelmei ugy látszott, hogy még a kétségbeeséstől is megfosztják a nemzetet. De a nemzetnek nem ez volt a végzete: az elnyomatás keserű napjaiban is voltak nagyjai, akik reméltek. Reméltek azzal a szívóssággal, amellyel tombolt a reakció, azzal a fanatikus hittel, hogy a Gondviselés nem engedi elsenyedni a nemzetet, azzal a kétségbeesett erővel, amely még a haladkló előtt is felgyújtja az élet nemes szikráját.

S mi lett a vége? A nemzet és királya megértette egymást: kibékült; azóta fejlődött a nemzet azzá, ami most s a második évezred küszöbén büszke öntudattal vallhatta magát nagynak és magyarnak.

Az egész történelem pedig tanulság számunkra: ha őseink magasztos eszméiket az ifjúkor lelkesedésével, a férfikor higgadtságával s az öreg kor bölcsességével kezelik, sokkal hamarabb és eredményesebben értek volna cél. Legyen ez örökös mementó számunkra: hisz

*A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely,
Áldjon vagy verjen sors keze,
Itt éljed s halnod kell.*

város polgárainak tönkretétele nélkül keresztül-vihető legyen.

Egy egész emberre, egy kiváló emberre volt szükség, aki törhetetlenül, akaraterevel, nagy erélyvel és rátermett hivatottsággal fog hozzá hivatása betöltéséhez, aki egyéb célt nem ismer, egyéb törekvést nem táplált mint a város fejlesztése érdekében való önzetlen munkálkodást.

Ezt az egész embert, ezt a kiváló férfit a képviselőtestület a nagykárolyi járás volt főszolgabírójában Debreczeni Istvánban találta fel, aki főszolgabírosága alatt a nagykárolyi járásból mintajárást csinált és aki a nagykárolyi városi ügyek iránt évek hosszú során át tanúsított lelkes érdeklődésével elérte azt, hogy bár idegen város polgáraként született mégis Nagykároly város első polgára lett. Megválasztása után ambícióval, nemes lelkesedéssel és példás buzgalommal fogott kötelessége teljesítéséhez és kitűzött céljának a város fejlesztésének megvalósításához és ha eleinte találkozott is a tervezett intézményektől való félelem és idegenkedés külső jelenségeivel, letudta győzni azokat nagy emberismeretével, törhetlen erélyével, az ügy iránt való önzetlen lelkesedésével, mert erőt és bizalmat adott neki szándékának becsületessége, eljárásának önzetlensége és a tervezett eszme helyes voltáról való szilárd meggyőződése.

És idők folyamán elérte azt, hogy a képviselőtestület, ha új intézmény létesítésének tervével áll elő, a legnagyobb bizalommal bocsátja a szükséges anyagi eszközöket rendelkezésére. A képviselőtestületben nem tett, nem is szokott nagyhangu program-kijelentéseket tenni, csak csendben, zajtalanul tesz, dolgozik és cselekszik a város érdekében.

A tett embere ő, a szó igaz, nemes értelmében. Tettei, alkotásai dicsérik őt a legjobban. E teremben nem szükséges, felsorolnom mindazokat az alkotásokat, amelyeknek létesítése a polgármester nevéhez fűződik, tudjuk, ismerjük azt mindnyájan, de tudja, ismeri ezt a város minden polgára és élvezi is polgármesterségének áldását, amikor az aszfalton villanyfény mellett sétál, mikor kövezett utcákon kocsikázik, az állandó színházba jár, gyermekeit modern színvonalon álló ovodába, elemi és polgári iskolába járattja, mikor Szalkára vasuton megy, mikor betegség nehezedik reá és a kórházba kerül, mikor a kies Kossuth-kertben üde levegőt szív, amikor a merengő Kőlcsey-érszobrában gyönyörködik, amikor a lánglelkű Kossuth-szobra előtt hazafias lelkesedést merít.

Tudja és érzi a város egész polgársága, hogy mindezek az alkotások Debreczeni István polgármesterségéhez fűződnek, de tudja és érzi azt is, hogy amíg a városi ügyek vezetése az ő kezében van letéve, addig a város fokozatos fejlődése biztosítva van.

De nemcsak állásával szorosan járó kötelességeit teljesítette lelkiismeretesen, hanem teljesítette emberbaráti és társadalmi téren azokat a kötelességeket, amelyeket csak a nemes szív sugal.

Komoly külseje alatt ugyanis meleg szív dobog kebelében.

Érezni véljük azt, mint a városháza komoly falán a virágdiszt megpillantjuk és amint a polgármesteri hivatalos helyiségébe lépve ékes virágok kellemes illata száll felénk.

Nagyságos kir. tanácsos, polgármester ur! Ebben az ünnepélyes pillanatban, a midőn rend. tan. Nagykároly város képviselőtestülete nevében őszinte szívből a legmelegebben üdvözlöm, azt kívánom, tartsa meg az Isten minél tovább nemesen érző szívét, alkotó elméjét és munkás kezét Nagykároly város boldogítására.

Az éljenzéssel és „ugy van“-nal többször félbeszakított szónoki erővel előadott beszédet nagytetszéssel fogadtak, megéljenzették és hosszan megtapsoltak. Dr. Vetzák Ede beszéde után a városi tisztviselők nevében szónoki lendülettel Néma Gusztáv mondott üdvözlő beszédet, amelyet az alábbiakban közölünk:

Mélyen tisztelt Képviselőtestületi Diszközgyűlés!

Mélyentisztelt Ünneplő Közönség!

Nagyságos Királyi Tanácsos Polgármester Ur!

A város tisztviselőikara nevében van szerencsém üdvözölni Nagyságodat azon alkalomból, hogy Ő császári és apostoli királyi Felsége Nagyságodat a közügyek és Nagykároly város fejlesztése körül kifejtett buzgó tevékenysége elismerésül a királyi tanácsosi címmel tüntette ki s a midőn Nagykároly város közönsége másfél évtizedet meghaladó időn át a város élén, a város haladása és fejlesztése érdekében kifejtett buzgó tevékenységgel s eredményes működéssel szerzett érdemei elismerésül és méltánylásul — Nagyságod tiszteletére egybegyűlt diszközgyűlésen ad kifejezést Nagyságod működése iránti legteljesebb elismerésének és bizalmának.

Nem a legfelsőbb helyről jövő kitüntetés s városi önkormányzatunk legfőbb szervének előismerése az ok, amely a városi tisztviselői kart arra indította, hogy Nagyságod iránt mindig érzett nagyrabecsülésének, tiszteletének s szeretetének ünnepélyen is kifejezést adjon, hanem Nagyságodnak a kötelességet meghaladó mérvű közéletű eredményes tevékenysége s azon személyi tulajdonai, amelyek a legfelsőbb kitüntetésnek s a közönség elismerésének s bizalmának is okai.

Ezen ünnepély óhajtott alkalom a tisztviselőikarnak arra, hogy Nagyságodat törhetetlen ragaszkodásáról ismételtlen biztosítsa.

A negyedik évtized telik el azóta, mióta Nagyságod a közélet munkása. Ezen időből több mint másfél évtized óta városunk első tisztviselője.

Tizenöt éve mult, hogy Nagyságodban a város — a haladás és fejlődés terén fáradhatatlan buzgalmu polgármestert — s a város tisztviselőikara méltányos és igazságos, — a becsületesen végzett munkát megbecsülő s az alája rendelt személyzetet munkatársainak tekintő vezetőt, hivatalfőnököt nyert.

Senki sem ismerheti jobban Nagyságodnak a város haladása és fejlődése érdekében kifejtett rendkívüli munkásságát, mint a városi tisztviselőkar, ha mégis erről itt, ez ünnepélyes alkalommal beszélni nem óhajtok, ennek oka egyszerűen, hogy ezen rendkívüli munkásság méltatását az előttem szólott tisztelt képviselőtestületi tag ur tolmácsolta városi önkormányzatunk legfőbb szerve, a képviselőtestület részéről, másrészt pedig figyelembe kell vennem Nagyságod közismert szerénységét, mely szívesen térne ki a kitüntetés s elismerés megérdemelt megtisztelő megnyilvánulása elől is.

Nem hallgathatom el azonban, hogy azon másfél évtized, a mely idő óta szerencsések lehetünk Nagyságod munkatársai lehetni, Nagyságodban nemcsak a kötelességteljesítésben előjárót, a a vezetése alatt álló tisztviselői karnak s összes alkalmazottaknak megbecsülőjét, — úgy a nagyobbakkal, mint a kisebbekkel szemben jóakaratu, méltányos és igazságos hivatalfőnököt, hanem mint embert is úgy tanulunk megismerni, akihez a legnagyobb bizalom szála fűznek mindannyiunkat.

Nagyságod által a város élén eltöltött másfél évtized összeforrasztotta a város tisztviselői karát Nagyságoddal úgy, hogy Nagyságodat ért méltán kiérdemelt legfelsőbb kitüntetés s a képviselőtestület elismerése és méltánylása méltán öröme s büszkesége a város egész tisztviselőikarának.

A közéleti működés s a köz érdekében való munkálkodás ritkán terem babérokat: több benne az eredmény nélküli küzdelem s meg nem érdemelt gáncs, niint az eredmény s az elismerés.

Nagyságod kitartó s önzetlen fáradozása, a személyiségétől el nem választható lankadatlan tevékenysége a köz érdekében, megdönthetetlen hite a jónak felösmert ügy sikerében — míg egyrészt jelentős eredményeket tud felmutatni, másrészt az elismerés és méltánylás

kétségtelenül megtisztelő és buzdító megnyilvánulását is elnyerhette.

A közügyek s Nagykároly város fejlesztése körül kifejtett buzgó tevékenység elismerésül nyert legfelsőbb kitüntetés — s a város közönségének bizalma, elismerése s megtisztelése virágaiból font koszoruba őszinte örömmel fonja a város tisztviselőikara is törhetetlen ragaszkodása, tántoríthatatlan bizalma s őszinte becsüléséből fakadt tisztelete és szeretete virágait.

Hiszen a Nagyságodnak méltán kiérdemelt osztályrészül jutott kitüntetés és elismerés nekünk is buzdítás, a Nagyságod erkölcsi megjutalmazása mi bennünk is felkelti a hála és öröm érzetét, bennünket is jóleső érzet tölt el, látván a köz érdekében végzett becsületes munkának polgártársainak megbecsülésében nyilvánuló köszönetét.

Legyen Nagyságodnak a legfelsőbb helyről jött kitüntetésben, a város közönségének ezen ünnepélyes diszközgyűlésén is kifejezett elismerésében s megnyilvánult tiszteletadásában s a város tisztviselőikarának s összes alkalmazottainak őszinte ragaszkodásában még igen hosszú időn át öröme; s városunk élén munkaképességének teljében s jó egészség en. — Isten Nagyságodat igen sokáig éltesse!

E beszéd után, melyet több ízben szakított félbe a lelkes éljenzés. — Debreczeni István polgármester állott fel, hogy megköszönje lelkes ünnepeltetését és körülbelül a következő beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán Ur!

Tisztelt Diszközgyűlés!

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy elfogultságon és mélyen érzett hállám kimentik azt, hogy nem tudom eléggé megköszönni az irántam megnyilvánult jóakaratot.

Hálás köszönetet mondok Ő Felségének, a legalkotmányosabb királynak, ki a kitüntetést adta; hála és köszönet a főispán ur Oméltóságának, ki ezt nekem átadta; hála azoknak, kik számomra ezt a kitüntetést készítették; hála és tisztelettel vagyok a képviselőtestület iránt, a mely engem a mai határozatával kitüntetett. Kérem a képviselőtestületet, tartsa meg irántam bizalmát továbbra is és én ígérem, hogy mindaddig míg e helyet betöltöm, a város összességének a javát szolgálni legfőbb kötelességemnek fogom tartani.

A feszült figyelemmel hallgatott beszédet, percekig tartó lelkes éljenzés követte, mely után a közönség kivonult a városháza elé, ahova ekkor már közeledett a zenés fáklyamenet. Egy perc alatt nappali világosság ömlött fel a főutcán végig. A fáklyák és lampionok nagy tömegével a városháza előtt állt meg a menet. A dalárda szép üdvözlő éneke után Rooz Samu ügyvéd mondta el a város polgársága nevében az alábbi lelkes beszédet:

Nagyságos kir. tanácsos ur.

Szeretett polgármesterünk!

Nagykároly város közönsége polgármesteri állásod betöltésének 15 éves fordulója és ezen helyen kifejtett áldásos működésednek legfelsőbb helyről nyert kitüntetésed alkalmából tiszteletteljesen és szívélyesen üdvözlöl.

Az idők végtelen folyásában 15 év elenyészően csekély idő, de rövid tartamra mért emberi életben eltöltött 15 esztendő jelentékeny hosszú időszakot képez, különösen oly 15 esztendő, melyet a társadalomban és közéletben vezető szerepre hivatott férfiú, kitűzött életcélja, ábrándjának, eszményének megvalósítására szentelt munkásságban tölt el, melyhez jövőjét köti, melyhez nevé, becsületét fűzi. Életéből, még pedig férfi korod javából ilyképen betöltött időszakot ünnepelsz Te ma és ünnepel szíved, lélekkel veled városunk közönsége, minden lakosa.

Más téren előzőleg kifejtett munkásságod, vas szorgalmad, képzettséged és jellemed fordították feléd közönségünk figyelmét, midőn 15 év előtt, már először is egyhangú lelkes-

déssel emelt a polgármesteri székbe. Nem könnyű volt a feladat, melynek megoldását vállaltad; mert egy város közigazgatásának vezetése, a mellé rendelt tisztviselők buzdítása, irányítása és ellenőrzése, a jogkereső közönség ügyeinek ellátása, a multak mulasztásainak pótlása, régibb intézményeink fejlesztése, a folyton haladó kor követelése, új intézmények teremtése és mindezek létesítésével, kellő anyagi alap hiányában kizárólag a közönség áldozatkészségére utalva, egy egész embert igényelnek. Te erős kézzel böles előrelátással vezetted mindig a város kormányzatát, bizalmunk mindig fokozódott és amik ma vagyunk csak általad vagyunk.

Ezuttal feladatom körén kívül esik alkotásaidnak és érdemeidnek részletes felsorolása, méltattattak azok ünnepi közgyűlésünkön, méltattattak azok majdan városunk történetének legfényesebb lapjain. Ez alkalommal csak arra kérünk, hogy bár soha nem kerested a felsőbbeket kegyét, soha nem hajhásztad az olesó nép-szeretést, fogadd szívesen örömeink mai megnyilatkozását, mely nem az udvarias alakiságnak, hanem hálnaknak, igaz tiszteletünknek, nagybecsülésünk és szeretetünk őszinte kifejezése. Tartsd meg továbbra is irántunk eddig tanusított vonzalmadat, városunk javára munkásságodat, adjon az Egek Ura hozzá tartós erőt, egészséget és hosszú életet.

Nagy erővel zugett fel az éljenzés a beszéd végeztével. Az óriási tömegű közönség, amely a hatalmas szélességű Fő-utcát a Kossuth-kerttől egészen a Gróf Károlyi kastélyig megtöltötte, percekig tombolt, éljenzett.

A dalárda ismételt éneke után az erkélyről megcsendesült a polgármester érces, erős hangja és végigszállva az egész kivilágított fő-utcán, mindenki által hallhatólag mondott köszönetet az impozáns ünnepséget:

Mélyen Tisztelt Polgártársaim!

Ezen fényes kitüntetés, melyben engem ma részesítettetek örökre felejthetetlen lesz előttem. Hálnam legmélyebb érzését kelti fel az irántam tanusított keresetlen szeretet ily nagymérvű megnyilatkozása.

Tizenöt évet eltölteni a köztisztviselői pályán nem mindennapi dolog. Igyekeztem megfelelni feladatomnak; mindenkör egy cél lebegett szemem előtt, az, hogy polgártársaim javára mindazt megtegyem, ami képességeimtől és erőmtől kitelik. Igérem, hogy amíg polgártársaim bizalmát bírom s Isten erőt ad, igyekezni fogok a város polgárai összesége javára működni.

Szavait követőleg alig-alig akart lecsendesedni az éljenzés, úgy, hogy a dalárdának percekig kellett várnia, amíg befejező énekét megkezdhetette.

Az ünnepség egyik fele ezzel véget ért.

Este 8 órakor fényes bankett volt a Magyar Király szállodában a polgármester tiszteletére, amelyen nagyszámú és előkelő közönség vett részt és amelyen mindvégig lelkes hangulat uralkodott. Az asztalfőn ülő Debreceni István jobbán Csaba Adorján főispán, balján özv. gróf Károlyi Istvánné ült. A pohárköszöntők sorát dr. Kovács Dezső nyitotta meg nagy hatást keltett beszédével.

Sokan foglalkoztak már azzal a kérdéssel, hogy az ünnepelt 15 év alatt mit alkotott. Én ezen intimebb körben azzal a kérdéssel foglalkozom: hogyan alkotott? Ez talán fontosabb, nehezebb volt, mint hogy mit? A külső körülmények nagyon befolyásolták tevékenységét. Két nagy akadályt említek fel: az egyik a város szegénysége, a másik földrajzi helyzete. Debreceni energiája kellett oda, hogy felemel-

kedjünk arra a magaslatra, ahol vagyunk. Alkotott, de soha klikket maga körül nem csinált, politikai pártnak nem adta oda magát. Elmondhatja, hogy jól végezte dolgát. Férfiass jellemből kiemelek egy vonást s ez kristálytisza önzetlensége. Ez ünnepies alkalommal neki semmit sem kívánok; saját magunknak kívánom, hogy Debreceni István még sokáig legyen városunk polgármestere!

A szép felköszöntő elhangzása után Borody György tisztügyész üdvözölte a polgármestert:

Kedves Barátom!

Az iántad érzett őszinte megbecsülés, ragaszkodás oly szép jeleivel találkoztál, amely elismerés csak kevésnek jutott osztályrészül. Alapja az a sok jeles tulajdonság, amelyek szíved gazdaságát képezik. Jelen alkalommal megállapítom, hogy azt a tevékenységet, amelyet kifejtettél, legjobban a tisztakar ismeri, akiknek nevében írtam poharam. Mi vagyunk tanui puritán becsületességnek, méltányossággal párosult szeretetnek, mellyel minden polgártársal szemben viselkedel. Fogadd tőlünk tiszteletünk, szeretetünk, ragaszkodásunk szívünkben fakadó kifejezését. Tisztes alakod még fényesebb glóriával van övezve. Te ugyanaz maradsz. Gondolkodásod, elhatározásod, tetteid rugói teveled születtek és fejlődtek. Elmondhatjuk a költővel: Vir integer vitae scelerisque purus. Az egek Ura tartsa meg drága egészséggedet, hogy még sokáig lehess tanácsadója és előmozdítója a városnak. Isten éltesen!

Borody lelkes szavai után Récei Ede Debreceni Istvánnét éltette kellemes szavakban.

Magasztos ünnepnek voltunk fültanui. Az eddigi szónokok szavát a ragaszkodás, a tisztelet és a szeretet érzelmei hatották át. Ezt a szeretetet és tiszteletet hoztuk ide mindnyájan. Családot képeztünk mi itt, a város családját. A családapának már kijutott az ünneplésből, illő, hogy a családanyáról se feledkezzünk meg. Tudom, hogy most a szíve hangosabban ver, hiszen a jóságos Urát ünnepeljük. A nő osztozik ura munkájában, bánatában, méltányos, hogy osztozzék ura ünneplésében is. A nő ambicionálja a férjét. A nő az, aki szítja az idealizmus szikráját, amely nélkül az élet nem élet. A jó feleség az, aki elsimítja férje homlokáról a ráncokat, amelyeket a gondok szántottak rá. A nő buzdítja az urát a további kitartó munkára. A jó, derék asszony típusára, ünnepelet polgármesterünk kedves feleségére írtam poharamat, hogy minél tovább örvendjen a jól megérdemelt elismerésnek.

Majd Csaba Adorján főispán emelkedett szólásra, hogy Nagykaroly város lelkes közönségére üritse poharát.

A polgármester ellene volt az ünnepeletésnek. Az ő szava volt az egyetlen ellenző, dissonáns szó. Az Isten adjon sok ilyen napot. Kívánom, hogy ez a jókedv és derült kedély a várost mindenkor uralja. Az Isten éltesse Nagykaroly közönségét!

A főispán lelkes éljenzéssel fogadott szavai után Cseh Lajos köszöntötte várunk „nagyasszonyát“ özv. gróf Károlyi Istvánnét:

A mai napon, amikor a polgármester munkásságára gondolok, egy emlékek a visszhangja támad lelkemben. A tavasszal mult öt esztendeje, hogy Szatmárvármegye székházában fehér asztalnál így szólt gróf Károlyi István: „Ha majd nemsokára a kaplonyi sírbolt penészes fülkéjében pihenek, gondoljanak rám szeretettel néha-néha.“ Lehetetlenség a mai napon meg nem emlékezni arról a férfuról, aki Debrecenivel együtt buzgólkodott városunk előhaladásán. — Nemes életet élt hiányát nagyon érezzük. Emléke közöttünk el, hiszen hányzor halljuk: „Bár ne halt volna meg, mennyivel mások lennének társadalmi és kulturális intézményeink!“ Amikor emléket felújítjuk, lehetőség, hogy szeretettel és rajongással ne vegyük körül azt a nemes hölgyet, aki évtizedeken át élettársa volt, aki tiszta lelkületével, mint — a költő mondja — balsors és szerencse között mosolygó és vígasztaló géniusz-ként állott 40 éven át oldalánál.

Nemes lelkülete nemcsak a családi körben, hanem megnyilvánul a közjótékonyaság, a humanizmus terén, a társadalomban is. Sok szegény fiu és leány áldja a grófné nemes lelkületét. Kívánom, hogy az Isten ezt a kiváló nagyasszonyt Nagykaroly javára és hasznára még igen sokáig éltesse!

Szónoki lendülettel előadott tartalmas beszéd után Mitrovich Elek esperes köszöntötte fel a főispánt:

Tisza Aradon a következőket mondotta a többi között: Atyáink megalapították az egységes magyar nemzetet, a jelenlegi Magyarorságnak kötelessége, hogy kidomborítsa a társadalmi egységet. Mintha hallanám az idők nagy szavát, midőn szózat hívta fel a nemzetet, hogy szív és érzelem minden magyarnál egy legyen. Tisza gróf a magyar társadalmi egység kidomborítását óhajtja. Azt akarja, hogy minden magyar testvérül tekintse egymást. Ez a mag Nagykarolyban hálás talajra talál, mert van olyan vezető férfurunk, aki szeretettel elől jár. Ez csaba Adorján. Az ő munkája, hogy közreműködve polgármesterünk királyi kintüntetésénél, összehozott, érzésben egyesített minket. Kívánom, hogy továbbra is ápolja megénkben a magyar társadalmi egységet. Ó hozzon össze minket máskor is. Az Isten tartsa sokáig!

Nagy hatást keltett beszéde után Dr. Sternberg Géza főorvos köszöntötte fel a polgármestert:

Nem vagyok szónok, azért rövid leszek. A rendező bizottság megbízásából beszéllek, de mint orvos, meg akarok emlékezni egy kartársamról, aki nagyon súlyos betegét, gyógyított meg. A nagybeteg Nagykaroly városa. De tartunk sorrendet. Vegyük a körelőzményeket. — Néhai Báthory gyógyszerésznél Debreczenivel vacsorán voltunk. A vacsora alatt Nagykaroly felvirágoztatásáról beszélgettünk. Másnap este a Fazekas-utcába mentem egy beteghez. Koromsötét volt s lábam lecsuszván a pallórol, az egyik cipőm a sárban ragadt. Megyek tovább, találkozom boldogult Timár lelkészrel, a ki a betegtől jött s közösen panaszokdunk ezen állapotok miatt. Megyek tovább s a másik cipőm is lemaradt a lábamról. Következő nap kocsin mentem, de nem tudtam behajtani, mert egy megterhelt s a sárban fennakadt kocsi utamat állta. Ilyen volt 15 évvel ezelőtt a város képe. Polgármesterünk, mint jó orvos, először megfogta a nagybeteg pulzusát. — Vére van, de idegrendszere rossz. Ekkor hozzáfogott a gyógyításához.

Hogy a beteg jobban lászson, bevezette a villanyt, hogy jobban halljon, beszerezte a telefont. Értelmisége fokozására iskolákat emelt. Táplálkozásáról sem feledkezett meg: kieszközölt italméresi engedélyeket. Tisztaságról is gondoskodott: új tisztviselőket toborzott. Kifünő ápolót szerzett: Néma Gusztávot. Szórákoszról is gondoskodott: Kossuth-park, Színház, Kossuth és Kölcsey szobra az ő munkáját dicséri. Az ártalmaktól is meg akarta óvni. Kelet felől léghuzat támad: megmenti a székelyhelyet. Szigorú orvos; a pótdadó emelésével eret vágott a városban, de ez hasznos érvágás volt. Gyógyítván a beteget, megkapta a honoráriumot, a kir. tanácsosságot. Sokszor a honoráriumban nem az arany a fő, hanem a kísérő levél, amely tiszteletéről, ragaszkodásról szól. Ilyen levelet kapott ma az ünnepelet Nagykaroly részéről. Kérem Polgármester Urat, hogy a bajban továbbra is segítsen minket. Maradjon házi orvosunk. Gyógyítson továbbra is, de mireánk, orvosokra minél ritkábban szoruljon. Hosszantartó egészséget adjon neki az Isten!

A szellemes felköszöntő élénk derültséget okozott és nagy hatást idézett elő. — Ezután Kürthy Károly ev. ref. segédlelkész a ref. egyház nevében mondott felköszöntőt:

Agg pásztorom helyett hadd tüzzem föl én az elismerés koszoruját annak a homlokunk a diszítésére, amelyről a lelkesedés fénye sugárzik. Nemcsak a természeti rendben van aratás, hanem az erkölcsi rendben is. Így a sze-

: : Modern és tartós : : **Hájtájer Pál** : : Nagykaroly, : :
: plissézés és gouvleórozás. : : **Hájtájer Pál** : : Széchenyi-utca 4. sz.,
a róm. kath. fiúiskola mellett.

retet boldogságot, a hű munka elismerést, kitüntetés arat. Boldog, aki megéri az aratást. Ott látom az ünnepeltet, amint a kultúra zászlaját magasan lobogtatja. Erdemeit hirdetik azok a kövek, melyeket lábbal taposunk. Reszkető csillag rezgő sugara a mi tiszteletünk. Legyen élete továbbra is a tettek kora. Vezessen bennünket igazságra, adjon eszmét, amely szerint éljünk. Az Isten éltesse.

A lelkes felköszöntő után Marchis Romulus püspöki helynök köszöntötte egyháza nevében a polgármestert.

A polgármester jubileumát ünnepli. Mester! Az üdvözítőt is Mesternek nevezték. Az emberiség boldogulását akarta és célozta. A Mester fogalmában benn van a tanítás, a boldogulásra való vezetés. Polgármesterünk e szerint Mester hivatva van a város polgárságát tanítani s előmozdítani haladását. Az ünnepelt részolgált a Mesteri címre. Impozáns módon nyilatkozott meg az általános öröm. Nemcsak mi örvendünk, akik itt összejöttünk, hanem örvend a szegény kis viskók lakója is. Az összes polgárokért emelem poharam!

A szép beszéd után újból Cseli Lajos szólalt fel, hogy két köztiszteletben álló urhölgyre: a főispánra és alispánra üritse poharát.

Ezután Dr. Vetzák Ede méltatván Ilosvay Aladárnak a város iránt érzett jóindulatát és érdemeit — arra üritette poharát, hogy Ilosvay Aladár az Uristen sokáig éltesse Szatmárvármegye alispáni székében.

A felköszöntők sorát Bandisz Jenő zárta be nagy hatást keltett szellemes felköszöntőjével:

A szegény adófizető polgárok nevében szölok. Amig ide jutottunk, hogy hat koronás vacsorát eszünk, sok keserű fizetséget kellett lerónunk; de a polgármester kigyógyított a maradiság lázából. A haladás bacillusával oltott be. A nagy alkotónak igaza volt:

Fizessünk s haladunk! Sem mi tőle, sem ő tőlünk nem fog többet szabadulni. A gladiator azt kiáltotta a Caesarnak: Ave Caesar! Mi ezt kiáltjuk: Ave Despota! Fizessünk és fizetve halunk meg, mert tudjuk azt, hogy amit te akarsz, az hasznunkra válik! Ave Despota!

Szavai, amelyek az ünnepelt és a szónok közt fennálló nagy, tiszta barátságról tetek bizonyosságot, gyújtó tüzként hatottak a kedélyekre és tomboló tapsot eredményeztek.

A banquetten jelenvolt nők névsora: özv. gróf Károlyi Istvánné, Csaba Adorjáné és leánya, Ilosvay Aladárné, Debreceni Istvánné, ifj. Debreczeni Istvánné, Jurcsák Béláné, dr. Kovács Dezsőné, dr. Schönplug Béláné, Rooz Samuné, dr. Schönplug Jenőné, Kacsó Károlyné és leánya, Péchy Lászlóné, dr. Vetzák Edéné, dr. Kovács Józsefné, Hetey Ábrahámné, Tattay Irén dr. Antal Istvánné, Nonn Gyuláné, Néma Gusztávné, Baudisz Janka, Kurucz Erzsébet, Magott Györgyi.

A társaság a hajnali órákig ünnepelte az igazán közszeretben álló polgármestere s nemcsak az ajkakon, de a szívekben is egy igaz érzés uralkodott ezen a szép ünnepnapon, hogy az Isten szeretett polgármesterünket a saját és Nagykároly város boldogítására és javára sokáig éltesse.

HÉTRŐL-HÉTRE.

Ismét egy nagy gyilkossági bünper izgatja a közvéleményt. Nem akarunk most az eset részleteire, vagy a bünper esélyeire kitérni. De igenis valami ijedt, majd nem kétségbeesett érzés iratja velünk az a megdöbbentő pignozist,

amelyet a közönség körében a bünüggyel kapcsolásban észre kellett vennünk.

A közönség egy nagy része ugyanis az ilyen uton hírhedségre jutott gonosztevőket határozottan sympatikusán fogadja és mellé szegődik. Mentegeti és ha szeretni már egyáltalán nem lehet, bámulja. Olyan kör ez, amelyen a pszichologusnak kétségbe kell esni. Romlást, az erkölcsi alap, helyes és becsületes felfogás megingását jelenti ez.

Nem merünk a jövőbe nézni; nem merjük elképzelni azt, hogy hova vezetheti a világot, mit csinálhat az emberiségből az ilyen rossz irányban való haladás.

Voltak filozófusok, akik azt jövendölték, hogy az emberiség korábban, mint kellene, önmaga fogja a sírját megásni.

Már ezen az uton volnánk...?

* * *

Az osztályállam egyik sarkpontját ismét bántalom érte. A szigorú kasztrendszerben megint felhullámzott az érzés és összeütközésbe került a rideg kényszerrel. Egy főhercegi mesallianceról beszélnek most mindenütt.

Régi háboru ez s az esetek többször előfordultak már. Egy főhercegi sarjadéknak a közönséges mágnással, ennek egy kis gentryvel s egy urnak polgári osztályból származó egyénével, hogy is volna szabad házasságot kötni? Még a sánta koldus sem adja a leányát a vak koldus fiához. Az ezek közötti különbségnek is meg vannak a maga nüanszai.

S most egy főherceg ime nőül veszi egy tanárnak a leányát, aki még csak nem is mágnás.

Igy küzd az érzelem a kasztrendszerrel. Fog-e valamelyik győzni ebben a nagy nemzetközi világháboruban? Vagy tartani fog a harc örökké s büntetendő cselekmény lesz mindig az, ha a szívünk más irányban vonz, mint amerre egy csontváz száraz ujjai parancsolólag mutatnak?

Mindig többen és többen vannak, akik kívánják magukat a rideg kényszer elől egy erősebb, de kedvesebb érzés kényszerítő erejé alá.

S vajjon nem jobb-e boldognak, mint főhercegnek lenni?

Gamma.

H I R E K.

NAPTÁR.

Október 20-ától — 28-áig van kifüggesztve az iparhatósági biztosok választására jogosított kereskedők és iparosok névjegyzéke a városháza közigazgatási hivatalában. Felszólamlások november 10-ig a városi tanács, mint elsőfokú iparhatósághoz adhatók be.

Október 28-án este fél 9 órakor a Nagykárolyi Zeneműkedvelők Egyesületének hangversenye a vármegyei háza dísztermében.

Október 29-én d. e. fél 12 órakor: a Nagykárolyi Nőegylet választmányi ülése a polgármester hivatalos helyiségében.

November 5-én: Nagykároly város képviselő-testületének közgyűlése a városháza dísztermében.

November 6-án: országos vásár Nagykárolyban.

November 8-án: a Szatmárvármegyei Szechenyi Társulat igazgató választmányi ülése és közgyűlése Szatmáron.

November 19-én este 8 órakor: a nagykárolyi dalegyesület táncal egybekötött dalestélye a városi színházban.

November 23-án: Szatmárvármegye egy közigazgatási gyakoronoki állására hirdett pályázat lejár.

Kinevezés. Csaba Adorján főispán dr. Somossy Ignátz körorvost tb. vármegyei tisztifőorvossá nevezte ki.

Szatmárvármegye a debreceni egyetemért. Azon monstre küldöttséghez, melyet Debrecen város menesztett a harmadik egyetem érdekében a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, vármegyénk részéről Csaba Adorján főispán, Ilosvay Aladár alispán és számos vármegyei bizottsági tag csatlakozott. A kül-

döttséget, melyet Domahidy Viktor főispán és Kovács József polgármester vezetett, gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a kupolateremben fogadta csütörtökön délelőtt, ahol Kovács József polgármester intézett beszédet a miniszterhez, kérvén, hogy a harmadik egyetemet Debrecennek juttassa, amely a városok nemes vetélkedése során is a legnagyobb áldozatkészséget tanúsította a harmadik egyetem érdekében. — Mint értesülünk, a harmadik egyetem ügyében gróf Zichy János a legközelebbi minisztertanácson törvényjavaslatot terjeszt a kormány elé s ez a törvényjavaslat, a melyhez a király már megadta az előzetes hozzájárulást, az egyetemet Debrecennek juttatja. — Ennen ellenére a miniszter a küldöttségnek adott válaszában nem ígérte, hogy az egyetem Debrecen városáé lesz, hanem félértelmű megjegyzésre szorítkozott és azt mondta, hogy a deputáció nyugodtan térhet vissza megbízóihoz, a döntés méltányos lesz és nem ad majd okot Debrecennek az elégedetlenségére.

Választás. A Kőlcsey-Egyesület a társadalmi szakosztály elnökévé dr. Sternberg Géza kórházi igazgató-főorvost, társelnökké dr. Schönplug Bélánét, az irodalmi szakosztály elnöke mellé pedig társelnökké Somossy Miklósnét választotta meg.

Meghívás. A „Nagykárolyi Nőegylet választmányi tagjait a f. hó 29-én d. e. fél 12 órakor a polgármester hivatalos helyiségében tartandó választmányi gyűlésre ezennel meghívom. Tárgyak: Szegény gyermekek felruházása. 2. Debreczeni István polgármester kitüntetése ügyében határozathozatal. Nagykároly, 1911. október hó 25-én. Özv. gróf Károlyi Istvánné, nőegyleti elnök.

Aranylakodalom. Niedermann Mór és neje született Feldmann Netty, Weisz Lajos helybeli nagykereskedő apósa és anyósa vasárnap ünnepelték gyermekeik, nagyszámu unoka és dédunoka körében házasságra lépésük 50-ik évfordulóját Munkácson.

Athelyezések. A pénzügyminiszter Alkér Alajos helybeli m. kir. dohánybevéltő hivatali kezelőt a szolnoki dohánybevéltő hivatalhoz, helyébe pedig Melhaus Ottó békéscsabai kezelőt városunkba helyezte át. Athelyezte továbbá Sztárek Dezső dohányjövédéki tisztet békéscsabára, helyébe pedig Nagy Emil dohánygyári tisztet Debrecenből városunkba.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Holcinger Imre adóhivatali gyakornokot, a fehértemplomi kir. adóhivatalhoz adótitkárrá, Hebe József katonai szolgálatából visszatért számgyakornokot pedig a szatmári főszolgabírói hivatalhoz járási számgyakornokká kinevezte.

Búcsuzás. Kovács József helybeli s.-lelkész, kit Ömbödra választottak meg lelkésznek, holnap délelőtt tartja búcsubeszédét a ref. templomban.

Halálozás. Klein József helybeli posztókereskedő édesanyja, özv. Klein Adolfné, élete 81-ik évében Székesfehérváron elhunyt.

Tisztelgések. A helybeli polgári fiúiskola tanári kara szombaton délelőtt Patek Béla igazgató vezetése alatt tisztelgett Debreceni István kir. tanácsos, polgármesternél, hogy őt kitüntetése alkalmából üdvözöljék. — A helybeli orth. izr. hitközség küldöttsége szerdán d. e. 11 órakor tisztelgett Brach Salomon főrabbi vezetése alatt a polgármesterünkénél.

Esküvő. Hevele István november 5-én esküszik örök hűséget Papp Mariskának a r. kath. templomban.

Legjobb elsőrendű porosz szén,

Telefon: **Fried Samu vaskereskedőnél Nagykároly. (Nagy-piacz)** Telefon: 58. mely minden szoba fűtéséhez alkalmas, legolcsóbban kapható

A konviktus megnyitása. A nagykarolyi Szent László konviktust november hó elején fogja az igazgatóság ünnepélyesen megnyitni. A megnyitáson részt vesznek dr. Boromissza Tibor és Fetser Antal püspökök is. A megnyitási ünnepség reggel 9 órakor tartandó ünnepélyes misével kezdődik, amelyen a főgimnázium énekkara fog énekelni. A templomból a tornacsarnokba vonulnak a résztvevők, ahol a diákok énekkara üdvözlő himnuszt fog énekelni, Cseh Lajos gimn. igazgató pedig a konviktus történetét fogja ismertetni. Ezután a konviktus épületébe vonulnak át a jelenlevők és dr. Boromissza Tibor püspök ünnepélyesen felszenteli a konviktus új épületét. Felkettőkor ebéd lesz a konviktus étteremben, amelyre a bizottságon és püspökön kívül még a főispán és alispán is hivatalosak.

Iskola-gyűlés. A nagykarolyi róm. kath. iskolakerület Nagykarolyban november hó 9-én nagy ünnepélyes alakuló gyűlést fog tartani. Közgyűlés tárgysorozatát lapunk jövő számában fogjuk közölni.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Kis József díjtalan pénzügyi számgyakornokot, helybeli lakost, a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű segélydíjas számgyakornokká nevezte ki.

Halálozás. Özv. csengerbagosi Bagossy Ferencné szül. iványi Fekete Mária folyó hó 26-án délután 2 órakor rövid szenvedés után életének 96-ik, özvegységének 26-ik évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után Kaplonyban elhunyt. A megboldogult nült tetemei d. u. 3 órakor fognak a kaplonyi sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az elhunytban Bagossy Ferenc p. ü. titkár édesanyját gyászolja.

Eljegyzés. Propper Vilmos a szatmári Bankgyegetület tisztviselője eljegyezte Nagykarolyból Guttman Ármin helybeli lakos leányát Gizikét.

Pályázat. Szatmárvármegyénél egy közgazgatási gyakornoki állás megüresedvén, arra 30 nap alatt lejárató pályázat hirdettetett.

A „Nagykarolyi Zeneműkedvelők Egyesülete” által f. hó 28-án a vármegyeháza nagytermében tartandó hangverseny műsora: 1. Beethoven vonósnégyes, előadják Hermann László (első hegedű), Obholcz Gyula (második hegedű), Vitek Károly (mély hegedű), Péchy László (gordonka). 2. Goldmarck hegedűverseny, előadja Hermann László. 3. Haydn József: Allegretto a 11. szimfóniából, előadja az egyesület zenekara. 4. a) Hermann László Nocturnó, b) Hubay. Csárda jelenetek, előadja Hermann László, kinek hegedűjátékát az estélyen Kovács Lajosné fogja zongorán kísélni. Kezdeté este 8 órakor. — Belépő-díj 2 korona.

Könyvelő-választás. Az „Arina” takarékpénztár részvénytársaságnál rendszeresített segédkönyvelői állásra Csurderiu Valéria, Csurderiu Mihály szamosdobi gör. kath. esperes leánya választatott meg.

Virilis képviselőtestületi tagok a jövő évre a következők: a) Rendes tagok. 1. Gróf Károlyi Gyula, 2. Nonn Gyula, 3. Vetzák Ede, 4. gróf Károlyi Antal, 5. Berger Jenő, 6. Berger Ármin, 7. N. Szabó Antal, 8. Wagner István, 9. özv. Cserenyák Antalné, 10. Kaufmann Izidor, 11. Jas. trabszky Irma gondnoka Péchy

Imre, 12. Weisz Sándor, 13. Récsey Ede, 14. dr. Cukor Lajos, 15. Kalafoni Jenő, 16. Reök Gyula, 17. Péchy László, 18. dr. Jékel László, 19. Hadnagy Ignác, 20. Véber Tibor, 21. Csőkör Ferenc, 22. dr. Sternberg Géza, 23. dr. Kovács Dezső, 24. dr. Schönplug Béla, 25. st. izr. hitközség, 26. Schiffbeck Károly, 27. Roosz Samu, 28. id. Kaufmann Adolf, 29. Igaz Károly, 30. Borostyán István, 31. dr. Adler Adolf, 32. dr. Vetzák Ede, 33. dr. Várady János, 34. Sternberg Mór, 35. dr. Péchy István, 36. dr. Somossy Ignác, 37. Róth Károly, 38. Spitz Dénes, 39. Kaufmann Jakab, 40. özv. Füzy Istvánné, 41. Nonn János, 42. Weinberger Ferenc, 43. Hahn János, 44. Schusteritsch Ferenc, 45. Cukor Márton, 46. dr. Schönplug Richárd, 47. Kaufmann Jenő, 48. dr. Góznér Elek, 49. dr. Antal István, 50. Schiff Gyula, 51. Weisz Lajos, 52. Petz János, 53. özv. Pozsonyi Lászlóné, 54. id. Vida Sándor, 55. Kaufmann József, 56. dr. Sternberg Zoltán, 57. Meres Imre, 58. Brichta Miksa, 59. Bunda Miklós, 60. Strohmayr Ferenc, 61. Csaba Adorján, 62. Csipkés András, 63. Rózenberg Bernát, 64. Patz Antal, 65. dr. N. Szabó Albert, 66. Janitzky Albert, 67. Bing Mór, 68. Fögel Kálmán, 69. dr. Stern Adolf, 70. Kerekes Ödön, 71. Rubletzky Ignác, 72. Boros János, 73. ifj. Csőkör Ferenc, 74. dr. Sternberg Endre, 75. dr. Melinda László, 76. id. Matolcsy Sándor. b) Póttagok. 1. Singer Lipót, 2. Pucser Károly, Mitrovics Elek, 4. Löwy Dávid, 5. Somossy Miklós, 6. Grósz József, 7. dr. Róth Imre, 8. dr. Blum József, 9. özv. Aldor Adolfné, 10. Sternberg Dénes, 11. Fitos Ferenc, 12. Márchis Romulus, 13. Csernyi József, 14. Gyurovits Gyula, 15. Fridl István.

A Nagykaroly és Vidéke Takarékpénztár r. t. f. hó 19-én rendkívüli közgyűlésen tudomásul vették, hogy az alaptökeemelés, illetve részvényjegyzés sikerült, s megválasztott az igazgatóság tagjává Bortnyák István magánzó.

Szeptember hónapban vármegyénkben egyenes adóban befolyt 347.149 K 7 fill., hadmentességi díjban 6805 K 64 f., bélyeg és közvetlen illetékben 96.177 K 56 f., fogyasztás és italadóban 14.745 K 54 fillér.

Kik lettek esküdtek? November hó 20-án ismét megkezdődnek a esküdtzéki tárgyalások a szatmári kir. törvényszék esküdtbíróóságánál. A törvényszéken délelőtt sorsolták ki a novemberi ciklus esküdtbírait. Rendes esküdtek lettek városunkból: Weber Tibor kereskedő és dr. Vetzák Ede ügyvéd.

Házvétel. Kovács György helybeli kereskedő megvette Balog Károly Nagyhajdúvárosutcai házat 17200 koronáért. Kovács György a telken egy modern emeletes házat épített a jövő év folyamán.

A fegyveradó lajstrom 1911. évi nov. hó 2 napjától 1911. évi nov. hó 10 napjáig bezárólag Nagykaroly város adóhivatalánál közszemlére kitétetett. A lajstromok a városi adóhivatalban a hivatalos órák alatt tekinthetők meg, a felebbezések ugyanott nyújthatók be.

Felemelik a levélpórtót. A kincstár a levélpórtót osztrák mintára fel akarja emelni: a helyben címzett levelek pórtóját 6 fillérről 10 fillérré. Általában az a postakincstár terve, hogy megszüntesse a portókülönbözetet. Általános emelés egy időre nem lesz, mert az ellen az egész levelező közönség állást foglal.

A székszorulás olyan állapot, mely alatt az egész szervezet megromlik. Szükség esetén ígyunk reggelenkint éhgyomorral fél pohár **Ferencz József**-keserűvizet, mert ez a legmegbízhatóbb és legolcsóbb eljárás a pangás megszüntetésére és így szervezetünk egészséges fenntartására. Kapható az összes gyógytárakban és ásványvizüzetekben.

Ujítás a postai csomagok feladásánál. A postaigazgatóság érdekes reformot akar életbe léptetni, mely külföldön már évek óta ki van próbálva, de nálunk még ujítás számba megy. A csomagokat ugyanis ezentúl szállítólevél kiállításával ép oly módon lehet majd feladni, mint a leveleket. A szállítási díjat egyszerűen levélbélyegeken kell majd a csomagokra ráragasztani s a posta úgy fogja kezelni azokat, mint a levélpostai küldeményeket. A feladás ezzel lényegesen könnyebbé és gyorsabbá lesz téve.

Az új bor áldozata. Számtalan esetben olvassuk hol itt, hol ott szedi áldozatát az új bor kigőzölgése s azért még sem járnak el körültekintéssel, hogy a szerencsétlenség elkerülhető legyen. A szerencsétlenség ismét megtörtént. Mezőteremen f. hó 23-án Merker János odavaló jó módu gazda leküldte kocsisát a pincébe, hogy a reggelhez hozzon fel kenyeret. A kocsis lement s kinyitotta a pince ajtót, hol nagymennyiségű must volt forrásban. A forrásban levő must gáztól a kocsis össze esett s elszédült. A gazdának gyanusnak tűnt fel a kocsis távolléte, lement, hogy megnézzé mit csinál. Mikor látta az elalélt kocsis, megmentésére sietett. Azonban vesztere mert ő is elszédült s összerogyott. Éppen akkor érkezett meg Merker felesége Szaniszlórol s látva, hogy az udvaron, a házban senki sincs lement a pincébe. Az asszony sikoltozására elősiető szomszédok Merkert valamint a kocsis felhúzták a pincéből s észlelték a kocsisot. A kocsis magához tért, Merkert azonban a kiözönlő gáz megölte. A szerencsétlenül járt felesége iránt általános a részvét. ki öt gyermekkel maradt. Temetése esütőkoron volt.

Örízletlenül hagyta szekerét Miklosicu József helybeli gyolcsos pénteken a Gencs utcán, mikor a tasnádi vásárról jött hazafele. A kedvező alkalmat felhasználta valami szemfüles tolvaj s a szekeren levő árukat alaposan megdézsmálta. A károsult feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, a rendőrség a lopás ügyében nyomoz is.

A „Royal” szálloda gazdát cserélt. A város központján levő „Royal” szállodát Braun Márton selmechányai lakos vette át s azt a napokban fogja ünnepélyesen megnyitni.

Meglopták a g. kath. egyházat Vezenden. Vezend község g. kath. hívői az egyház termézetbeni járandóságait terményben szállították be rég idő óta. Most azon meglepetésben részesültek a hivek, hogy ismeretlen tettesek, mintegy 100—150 korona értékű terményt elloptak. A csendőrség keresi a körmönfont tetteseket.

Régi haragosa volt Kis József irinyi lakosnak Balczó Lajos s a sors véletlenül szembe hozta őket egymással vasárnap Balczó a mellette elhaladó Kisnek rohant s ökölbe szorított kézzel oly szerencsétlenül vágta arcul, hogy Kiss körülbelül elveszti szeme világát. Az ügy folytatása a járásbírósnál lesz.

Nagykarolyban mely cégeket keressük fel?

KOVÁCS GYÖRGY

női és férfi divatruháza Nagykaroly.
Állandóan nagy raktár női ruha kelmék, mindenféle diszek, nap- és esőernyők, függönyök, ágy- és asztalterítők, paplanok stb.
Különböző szőnyeg és menyasszonyi kelengye osztály.
Szolid kiszolgálás. Szigorú szabott árak.

NEUMAN MENYHÉRT

férfiszabó üzlete. Nagykaroly, Széchenyi-u.

➡ **Megérkeztek: a legújabb divatu felöltők, télikabátok, fiu- és férfiruhák.** ➡

➡ Legolcsóbb bevásárlási forrás! ➡

FRÄNKL DEZSŐ NAGYKÁROLY.

Vaskereskedés a „Debreceeni kapu”hoz. (Makai-udvar.)

A közelgő őszi és téli szezonra ajánlja:

== folyton égő kályháját. ==

Mielőtt bárki szükségletét beszerezné, tekintse meg raktáramat,

Éves hirdetéseket

igen mérsékelt árért közöl
lapunk kiadóhivatala.

Klein József

posztó áruházába Nagykaroly, Deák Ferenc-tér.
Állandó raktár:

hazai és külföldi szövetség-
donságokból, ugyszintén férfi
és fiu öltönyökből.

ZVOLENCZKY VILMOSNÉ

kristály gőzmosó, vasaló és vegytisztító-intézete
NAGYKÁROLY, Kishajdúváros 1. sz.

Egyedül legszebben mos és vasal hófehér és tükör fény. Tisztít bármilyen finom ruhákat. Vidékre megrendeléseket gyors, pontos kiszolgálás és jutányos árban végez és haza is küld. Szives pártfogásaikat kéri a nagyrdemű közönségnek.

ÉRMELLÉK.

Állami segély iparfejlesztésre.

Az utóbbi évtizedben igen sok intézkedést tettek a kereskedelemügyi miniszteriumban az ipar fejlesztésére. — Hova-tovább nyilvánvaló lesz ugyanis az ipar fejlettségének rendkívül beható ereje a nemzeti vagyonosodásra.

A kormány elkészült már az 1912. évi költségvetéssel, melyben örömmel kell konstatálnunk az e téren való fokozatos haladást.

A kormány ugyanis iparfejlesztési célokra az 1912. évi költségvetésbe felvett hét millió koronát, vagyis éppen kérek egy millióval többet, mint az előző évben. Persze ennek az összegnek tulajdonképpeni része a gyáripar előmozdítására szolgál. De a kis iparnak is jut belőle.

A kereskedelmi miniszter jelentése szerint kisipari célokra engedélyeztetett az 1910. évi szeptember hó 1-től az 1911. évi július 31-ig kerek 509,980 K. Ebből esik 4 ipari szövetkezet segélyezésére 62 ezer korona. Ebből azonban csak 10,000 koronát kell visszafizetni, mert ez kölcsön gyanánt adatott, ellenben 22 ezer koronát üzemsegélyre és 30 ezer koronát berendezési segélyre adtak.

Kisipari gépadományozásra engedélyeztetett 89,659 korona; ezenkívül, hogy kisiparosaink benzin szükségleteiket 4 koronával olcsóbban szerezhessék be a napi árnál, engedélyeztetett 94,891 korona. És pedig állami gépeket adományoztak 35 kisiparos részére 43 ezer 579 korona értékben; 7 szövetkezet részére 28 ezer 830 korona értékben. Egy ipartársulat, két intézet és két egyesület részére 7250 korona értékben.

A tanoncok nevelésére és kiképzésére szintén jelentékeny összeg fordított. Számszerint 34.795 korona, mely összegből segélyben részesült egy egyesület, ifjaknak iparosoknál való elhelyezésére és egy kereskedelmi és ipari kamara tanoncok elméleti továbbképzése céljából.

Itt említjük meg, hogy a fiatal iparosok kiképzése céljából külföldön utaztatás végett szintén jelentékeny összeg állott a kormány rendelkezésére és pedig 39 iparosmesternek és segédnek külföldi tanulmányutra 22,800 korona; 9 iparosmesternek és segédnek belöldi szakiskola elvégzésére 3040 kor. Ezen összegben felül ugyancsak iparosmesterek és segédek kiképzésének céljaira rendezett tanfolyamok támogatására a kormány 8000 koronát adott az iparművészeti társulatnak, mely ezeket a különféle ipari tanfolyamokat végezte.

A kereskedelmi kormány kezdi felkarolni a tanoncotthont, amelyeknek létesítésében a társadalmat illeti meg az uttörő munka dicsősége. Budán már évtizedek óta működik egy tanoncotthon, de ezenkívül több vidéki városban is van már tanoncotthon. Legutóbbi években Kalocsán létesült egy ilyen áldásos intézmény, mely az iparos inasok testét és lelkét egyaránt védi a megrontástól.

Nyilván a kereskedelmi kormány is ezen példák kitünő hatását látva, tanoncotthon létesítése céljából 144 ezer 891 koronát engedélyezett egy város és két egyesület részére.

ü. I.

Képviselőtestületi gyűlés.

Érmihályfalva község képviselőtestülete f. hó 24-én gyűlést tartott, amelyen a következő határozatok hoztak:

1. Tárgyalás alá vette a képviselőtestület a vadászterület bérbeadására hozott 12171. sz. alispáni véghatározatot, melyet az előadó Berényi Sándor jegyző tudomásul vétetni javasol. Konrád László és többek hozzászólása után a képviselőtestület a vadászterületek külön-külön bérbeadása végett felel.

2. Foris Mihály pénzügynök telepedési kérelmének hely adatott.

3. Róth Sándor és Róth Rezső debreceni lakosoknak illetőségük elismerése végett benyújtott kérvényét a képviselőtestület elutasítja. Ugyancsak el lett utasítva Nyákó Juliánna és Papp Juliánna ez irányú kérvénye is.

4. Az állandó választmány megalakítása tárgyában hozott 48 számú képviselőtestületi határozatot megsemmisítő törvényhatósági bizottsági végzést a képviselőtestület tudomásul vette.

5. A vásártéri vízvezeték tárgyában hozott törv.-hatósági véghatározat előterjesztése volt a gyűlés legérdekesebb része. — Ebben az ügyben már a tavasszal határozott a képviselőtestület és az építésre pályázat is lett hirdetve az államépítészeti hivatal által elkészített tervek szerint, amely munkálatok a községnek 10 ezer koronájába kerültek volna. Amikor, azonban a munkát ki kellett volna adni, a képvis.-test. gyűlésen Konrád László ügyvéd és Lovas István takarékpénztári igazgató abeli agályukat fejezték ki, hogy a 10000 korona költséggel megépített vízvezetés nem fog több szolgálatot tenni, mint ha azt egy más terv szerint sokkal kevesebb 3—4 ezer korona költséggel építenék meg. Ekkor a képviselőtestület így is határozott.

Ezen határozatot Beck Izidor és 17 tarsi megfelelően és követelték, hogy a vízvezeték a 10 ezer koronás költségvetés szerint építessék. A felelkezésre a törvényhatóság a határozatot megsemmisítette és utasította a községet, hogy a 10 ezer koronás költségvetés szerint építse vízvezetékét.

A képviselőtestület azonban mérlegelve a község anyagi helyzetét ezen határozat ellen a miniszteriumhoz felelkezett, indokolásában azt hozva fel, hogy az amenny is nagy köz-költséget nem szaporítja ilyen hatalmas összeggel, de meg miért fektessen a község a vízvezeték építésébe 10000 kor.-t, mikor ez negyed-rész költségből is a célnak megfelelően elkészíthető.

H I R E K.

Eljegyzés. Ács Gábor hajdusámsoni fodrász eljegyezte özv. Páll Andrásné érmihályfalvai lakos kedves leányát Etelkát.

Megvadult állatok. Érmihályfalva utcáin nagy riadalmat okozott két elragadt ló. A lovak valamitől megijedve eszeveszett iramodással ragadták a szekeret, s kissé pityókás kocsisuk sehogy sem tudta őket megfékezni. Növelte a látványosság igazgatóságát azon körülmény, hogy a s. ekeren több asszony ült, akik iszonyu sikoltozásban törtek ki. A kocsis hirtelen ráncigálásával a lovak a szekeret oldalt ragadták, úgy, hogy ez felborult. Több asszony sérüléseket szenvedett. A lovak azonban újra telránították a szekeret s iramodtak tovább. Nagyobb szerencsétlenség azonban nem történt, mert a járőrelőknek végre sikerült a neki vadult állatokat megfékezni.

Már az asszonyok is. Tóth Gáborné és Szabó Gáborné érmihályfalvai lakosok, szom-

szedok és ellenségek voltak. Sokszor szórakoztatták már a környékbelleket sikerült veszekedéseikkel. A mult szombaton azonban Szabóné egyet gondolt — s mivel a gondolat igen jó volt — azt végre is hajtotta: berugott s így virtusban megnövekedve beállított Tóthékhoz. Csak a leány volt otthon s az látva a szomszédasszony virágos verekedésre stimolt kedvét egy gyöngéd mozdulattal az utcára helyezte őt. Szabóné ekkor revolvert hozott, de szerencsétlenségére, a leány mielőtt a fegyvert használhatta volna egy kis székléllel úgy fejté kollintotta, hogy ettől félig kijózanodott s elment a kedve — a nemes sport folytatásától — busan hazavonult. Mindketten bűnügyi feljelentést tettek.

Tűz. Érmihályfalva községben f. hó 19-én d. e. háromnegyed 11 órakor, özv. Szabó Imréné tulajdonát képező ház kertjében 15 szekér buza és rozs szalma meggyuladt és leégett. A tűz úgy keletkezett, hogy menyé, a kenyérsütés alkalmával összegyűlt pernyét a kazal mellé öntötte és nem locsolta le.

Zár. Nagylétán Gaba József két darab sertése. Kakadon Juhász József öt darab sertése sertésorbánban elpusztulván, mindkét község erős zár alá vétetett.

Halálos elgázolás. Jakab István bihari-diószegi lakos életével fizetett virtuskodásáért. Te. szelegni akart magának azzal, hogy a robogó vonat elül az utolsó pillanatban ugrik földre. Hasztalan figyelmeztették őt a jelenlevők, — nem állott földre idejében — a kocsi elűtötte s keresztül ment rajta. A rajta keresztül száguldó vonat csaknem a felismerhetetlenségig összeroncsolta s pár perc múlva meghalt.

Betörések. Vakmerő bűnszövetkezet látogatja Érmihályfalva üzleteit. Nap-nap mellett nagy jártassággal és szakértelemmel végrehajtott betörések történnek. Először Dérer Mihály hentes üzletét látogatták meg, hol kevés pénzt találtak, de kárpótolták magukat Dérer úram jó szalonnájából és kolbászából. — E hét kedden Zih Rezső divatárú üzletében garázdálkodtak a betörők, az egész üzletet felforgatva több értékes árut emeltek el. — Ugyaneznap éjjel még Beckmann óras üzleténél is szerencsét próbáltak. Ki ásták a falat, de az éber kereskedő elriasztotta őket. A betörők után a csendőrség napok óta széleskörű nyomozást folytat.

Akik így fizetnek. Paluska József székelvéri lakos öcsésével együtt betért Rosenfeld Lipót kiskágyai korcsmárhoz egy kórty italra. A korcsmában Kerekes Józsefné szolgálta ki őket az izr. ünnep miatt. Mikor az italt elfogyasztották, fizetésre került a dolog, fizetés helyett káromkodásban törtek ki, aztán pedig összetörtek ablakot, ajtót, üvegeket, mindent, mi kezük ügyébe került. A dühöngő legényeket a nagy zajra előkerült szomszédok akadályozták meg a további garázdálkodásban. Folytatása a székelvéri kir. járásbírósnak elűt.

Tűzek. Ottomány községben f. hó 15-én a reggeli órákban Tóth Jánosné a sütő kementében és a vaskályhában felgyült pernyét a ház végén levő szemétdöbrbe dobta, majd férjével és gyermekeivel együtt távozott hazulról a szüretre. A még élő paraszt a szél felferjesztvén lángra lobbantotta és a gödörtől 5 méferyire levő szalmakazalt felgyújtotta. Ettől meggyuladt a ház, majd az istálló, a sertésöl s a padlásra felhalmozott buza, tengeri, gazdasági eszközök stb. leégték. A tűz ekkor átcsapott a Károly János házra és annak is összes épületei leégték. A kár 4150 korona. — Ember és állat nem esett áldozatul.

Álmosd községben f. hó 16-án hajnalban 3 órakor ifj. Szabó Dániel, midőn jószág gondozáshoz felkelt és égő pipával szájában elment a hátsó udvarba szalmaért. A pipatűz beleesett a szalmába, s egy fél óra múlva lángban állott a kazal. Ettől fogott tüzet a bükköny, a gepszéná és már a melléképületek is lángra gyultak, mikor sikerült a tüzet lokalizálni. A kár 2480 kor. 80 fillér.

Kiskereki községben f. hó 20-án délelőtt 10 órakor Deák Ferenc házában udvarán levő széná és szalma boglyák, valószínűleg gyújtogatástól, meggyultak és leégték. A kár 100 K

Rubletzky Kálmán

(HADNAGY IGNÁC UTÓDA)

Deák-tér 18.

női- és uri divat áruháza Nagykároly.

Hadnagy-ház.

Az őszi divat különlegességek megérkeztek u. m.:

Legújabb costum és ruhakelmék. Divatbársonyok blusokra és diszítésekre. Mindenféle selymek és csipkeszövetek. Ujdonságok diszitó zsinórokban és selyem himzés betétekben. Nagy választék divatgombokban és ruhákhoz szükséges mindenféle kelékekben, ugyszintén belésárukban.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Mérsékelt szabott árak!

Tisztán kezelt sertés zsir.

1 kiló 96 kr.
5 kiló vételnél kilója 90 kr.
10 kilón felüli vételnél 86 kr.

Kapható:

BLUM JÓZSEF
mészáros és hentesnél Akácfa-u. 1.

Szénásy Gyula

budapesti cég

női divatkelmék tárházának
speciális ujdonságokban gazdag

mintagyűjteménye

állandóan megtekinthető:

Katz Sámuel

női divattermében.

Tölgyfa gerenda 4-5 méter hosszú
egy 6-8 darab eladó.
Czím a kiadóhivatalban.

Régi arany és ezüst tárgyakat legmagasabb árban veszek és becserelek.

Weismann Jakab

óras és ékszerész

Nagykároly, Deák-tér 4. (Spitz-ház.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:
pontosan szabályozott

anker és Cylinder zsebórák,
modern kivitelű arany, ezüst, fém
és aczéltokban.

Inga fali és ébresztő órák.

Legújabb divatu női és férfi
aranylánczok, karperecek,
gyémánt és briliáns gyűrűk
és buitonok izléses kivitelben.

Nászajándéknak alkalmas arany és
ezüst tárgyak és pipere czikkek.

Valódi China ezüst disztárgyak.

Javítások pontos és lelkiismeretes
eszközlést elvállalom.

A nálam vásárolt vagy javított órák-
ért teljes jótállást vállalok.

Elvem: Pontos kiszolgálás és olcsó
ár mellett nagy forgalmat elérni.

Optikai czikkek oicsó árban.

Részletfizetésre áremelés nélkül.

GLEICHENBERG ITTHON.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a kitünő gyógyhatásáról általánosan ismert

kövesligeti ásványviz

kizárólagos nagybani
elárúsításával Nagy-
károly és vidékére

Weiler, Mózes és Kertész ifj. Fried Ignác
és
fűszerkereskedő céget Nagykárolyban — kereskedő céget —
Érmihályfalván —

biztuk meg. A kövesligeti ásványviz gyógyhatásáról Dr. Than Károly egyetemi tanár és a külföldi szakorvosok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak és azt gyógyhatás tekintetében a „gleichenbergi“ „Constantin“ és a Niedeéseltési gyógyvizhez hasonló hatású ásványviz fölé helyezik.

Akinek tehát egészsége drága, az el ne mulassa a kövesligeti ásványvizet állandóan használni. Borral vagy sziruppal keverve kellemes üdítő ital. Gyomor bajknál gyors hatással bír. Az ásványviz minden gyógyszertár, fűszerkereskedés és mindenvendéglőben kapható.

Kövesligeti ásványforrások társaság, Bustyahaza.